

16. oktoobril 2005 KOHALIKE OMAVALITSUSTE VOLIKOGUDE VALIMISED

- **Eelhääletamine** viiakse läbi 10., 11. ja 12. oktoobril Järvakandi Vallavalitsuses (Tallinna mnt 17) kell 12.00 – 20.00
- **Elektrooniline hääletamine** toimub 10.-12.oktoobrini
- **Valimispäeval** toimub hääletamine Järvakandi Rahvamajas (1.mai tn 1). Hääletamine algab kell 9.00 ja lõpeb kell 20.00
- **Kodus hääletamine** toimub valimispäeval (valija peab valimiskomisjonile esitama kirjaliku taotluse, taotluste vastuvõtt lõpeb valimiste päeval kell 16.00)

NB! Hääletamisel on vajalik isikut tõendav dokument

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimisteks registreerus
Järvakandis kolmkümmend kaheksa kandidaati

Kandidaatide koondnimekiri

Erakond Res Publica

nr 101 Mart Järvik
nr 102 Peeter Mast
nr 103 Sigrid Algre
nr 104 Leho Lindmaa
nr 105 Karin Lega
nr 106 Kristo Rajasaare
nr 107 Aet-Triin Vasnu
nr 108 Viktor Beresnev
nr 109 Rea Licht
nr 110 Marko Matson
nr 111 Mait Järvik
nr 112 Katrin Raidma
nr 113 Eveli Laurimaa
nr 114 Sirje Ahtijainen
nr 115 Viktor Tšiviljov

Eestimaa Rahvaliit

nr 116 Eerik Salumäe
nr 117 Enno Alliksaar
nr 118 Liis-Mail Moora
nr 119 Kadri Alliksaar
nr 120 Vladimir Doktorov
nr 121 Algis Janulevicius
nr 122 Kadrin Karro
nr 123 Eimar Kipper
nr 124 Raul Kivilo
nr 125 Andrus Pajumäe
nr 126 Anatoli Riipinen
nr 127 Margus Sepp
nr 128 Mait Tomson
nr 129 Valdek Tomson
nr 130 Maria Vaganova

Eesti Keskerakond

nr 131 Peeter Kustmann
nr 132 Donald Luney
nr 133 Jaan Viertek
nr 134 Anti Oviir
nr 135 Katrin Anto
nr 136 Malle Miilmann
nr 137 Ülle Erm
nr 138 Ants Torri

VOLIKOGUS JA VALLAVALITSUSES

Vallavalitsus pidas augustis kaks istungit.

Üldplaneeringu osaline muutmine

Lähtudes vajadusest saada Nurtu jõe äärde rajatava puhkeala territoorium munitsipaalomandisse, otsustas vallavalitsus esitada volikogule otsuse projekti „Detailplaneeringu algatamine“.

OÜ Järvakandi Soojuse ettepanekud Järvakandi Vallavalitsusele

Arutati OÜ Järvakandi Soojus ettepanekut lahendada probleemid seoses kaugküttetrasside kandmisega ehitusregistrisse.

OÜ Järvakandi Soojus tegi vallavalitsusele ka ettepaneku võtta üle vibuklubi „Ilves“ keskküttesooja tarbimisega seotud arveldamine (et vibuklubi „Ilves“ maja kütmine käib läbi Järvakandi Gümnaasiumi, siis juriidiliselt ei saa OÜ Järvakandi Kommunaal talle soojuse kasutamise eest arveid esitada) ning doteerida ühtlasi vibuklubi soojaarveid, sest „Ilvese“ näol on tegemist laste huviharidust edendava klubiga (aastane soojaarve 6000 – 7000 krooni, sest kütavad ka elektriga).

Vallavalitsus otsustas võtta OÜ Järvakandi Soojuselt üle arvlemise soojuse müümisel MTÜ Järvakandi Vibuklubile „Ilves“ alates 2005/2006.aasta kütteperioodi algusest ning teha volikogu eelarvekomisjonile ettepanek MTÜ Järvakandi Vibuklubi „Ilves“ hoone soojakulude doteerimiseks uuel eelarveaastal.

Kõne all oli ka konkursi väljakuulutamise lasteaed „Pesamuna“ juhataja kohale, valla valimiskomisjoni asukoha määramine, toetuste maksmine, korteri üürilepingu pikendamine, puuskulptuuride müümine, korteriomandi Rahu 14-5 mõttelise osa müümine ja teised küsimused.

Volikogu sai pärast suvepuhkust taas kokku 25. augustil. 11 saadikust oli kohal 10, puudus Kadri Alliksaar.

Äriplaani tutvustus

Haldus- ja arengukomisjoni ettepanekul oli volikogu istungile palutud esinema ettevõtja Urmas Arumäe, kes tutvustas OÜ Concordia äriplaani endise Järvakandi väliujulaga.

Esineja meenutas, et aasta tagasi toimunud oksjonil puudusid osaihingul konkurendid ja Concordia omandas alevis kaks krunti (Ujula tn 1 ja 3).

Jutust selgus, et kuigi algselt ujulasse plaanitud kalakasvatuse ja sinna juurde kalatöötlemisettevõtte loomise ideed pole lõplikult kõrvale heidetud, on nüüd tekkinud uusi mõtteid. Nimelt oleks U.Arumäe valmis omandatud territooriumile rajama korraliku n.ö alevikeskuse, mis tema sõnul võiks ühte kompleksi koondada valla haldusaparaadi tööruumid, perearstikeskuse, konstaablipunkti, vabaaja-, kaubandus- ja ärikeskuse ning siseujula. Ettevõtja sõnul on koht sellise kompleksi loomiseks väga hea, sest asub alevi suurima sõidutee ääres ja oleks seega eeldatavasti ka põhjuseks, miks peaksid Järvakandist läbisõitjad trassilt maha keerama ja siin ka peatuse tegema.

Sellelaadse projekti käivitamiseks ja elluviimiseks oleks aga vaja volikogu vastavasisulist seisukohavõttu ja vastavat detailplaneeringut.

Volikogu võttis informatsiooni teadmiseks.

Detailplaneeringu algatamine

Seoses supluskohta ja puhkeala jätkuva väljaehitamisega arutas volikogu Nurtu jõe puhkeala detailplaneeringuga seonduvat ning otsustas algatada Nurtu jõe, Tallinna mnt ja Lokuta tee vahelise ala detailplaneeringu koostamise.

Vallale kuuluva vara võõrandamine

Volikogu otsustas müüa Järvakandi vallale kuuluv kolme neljandiku (3/4) suurune mõtteline osa korteriomandist Rahu 14 (reaalosa korterile nr 5) hinnaga 12 500 krooni.

Laenu võtmine

Volikogu arutas ka seoses KIK-i projektiga „Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni ehitamine Karbiküla piirkonnas“ kavandatavat laenuvõtmist valla omaosaluse katmiseks. Pärast vastavasisulist ettekannet ja mõningast arutelu otsustati taotleda Hansapangalt laenu 550 000 krooni eelnimetatud projekti omaosaluse katmiseks intressiga kuni 3% tähtajaga 3aastat ja maksepuhkusega kuni 1 aasta.

Istungi lõpetas informatsioon.

Donald Lunev informeeris volikogu OÜ „AEP&KA“ soovivaldusest osta Tallinna mnt 41 hoone hinnaga 40 000 krooni.

Volikogu esimees rääkis ka kirjast, mis oli saabunud Kehtna Volikogult 22.08.2005.a vastuseks Järvakandi Vallavolikogu kirjale.

Volikogu võttis informatsiooni teadmiseks.

Tagasisivaade

Valimised lähenevad ja see sunnib ajas tagasi vaatama. Mida lubasime, mis tehtud ja mis tege-mata?

2003. aasta lõpus ametit üle võttes oli numbri-vaadates olukord üsna trööstitu: maksmata arveid üle 430 000 krooni, palju vastamata kirju, hulk lahendamata küsimusi. Üks oli selge - kulused tuli tublisti vähendada, samas oli vaja panustada valla arengusse. Selge vajadus oli uue arengukava järele.

Töö reorganiseerimine vallamajas oli mööda-pääsmatu. See tähendas, et niigi nappe vahendeid tuli kulutada koondamistele, et tulevikus selle arvelt võita. Samas oli selge, et otsuste tegemine ei ole lihtne – iga ametnik on ju inimene. Raske oli see hetk, kui tuli kätte anda koondamistead. Ka kohustuste ümberjagamine allesjäänute vahel tekitas parasjagu peavalu. Selge vajadus oli arendusküsimustega tegeleva inimese järele, kes võ-taks kanda ka senise abivallavanema kohustused. Paralleelselt eelnevaga tuli tegelda lisavahendite leidmisega valla elu arendamiseks.

Meeskonna loomise peale kulus oodatust pik- kem aeg, aga tulemuseks on suhteliselt hästi toi- miv tiim. Tänuõnu on öeldud vallamajas vastu- võtul käinud inimeste poolt, eriti sekretär - regist- ripidaja töö kohta. Omalt poolt pean tänama arendusnõunikku, tänu kellele vähenes minu koormus, seda just projektide kirjutamise osas. Väga paljud kirjutatud taotlustest on saanud jaa- tava vastuse, mis omakorda tähendab seda, et vald on saanud tublisti lisaraha erinevate tööde teostamiseks. Koostööna valla ärksamate ini- mestega valmis ka uus Järvakandi Valla Arengu- kava.

Käesoleva aasta oluliste investeeringute hulka kuuluvad tööõpetuse maja remont (1.3 miljonit krooni), klaasimuseumi klaasisulatuskoja ja püsieksponaatide maja ehitamine (samuti 1,3 miljonit krooni). Suurimaks käesoleva aasta in- vesteeringuks on kindlasti vee- ja kanalisatsioon- itrasside ehitamine Karbikülla (ligikaudu 6,0 miljonit krooni), nende töödega lähiajal ka alus- tatakse.

Lõppjärgus on tööd ujumiskoha juurde viivate teede ehitusel. Sinna rajame ka pallimänguplat- sid, riietuskabiinid ja külakiige, päevituskoht tuleb katta liivaga.

Tupiku prügimäe sulgemise projekti järgselt pidi vallarahvale planeeritud ujumiskoht tulema güm- naasiumi ja alevi staadionite vahelisele alale tiigi laiendamise käigus. Tiigi kaevamisest saadud pinnas oli mõeldud vana prügila katteks. Pinnas oli selleks sobiv, vastavad proovid olid projekteerimise käigus võetud ja analüüsid kinnitasid sobivust. Arusaamatutel põhjustel alustas aga eel- mine vallavalitsus ujumiskoha ehitamist planeer- ringuid ja projekti koostamata hoopis teisele kohale kui esialgselt plaanis. Tänapäevani seisavad seal nüüd väljatõstetud savi-kruusaräha vallid, millest väike osa õnnestus teetammide ehituse juures ära kasutada. Paraku tuli nüüd tagantjärele tellida projekt, algatada detailplaneering ja kõik see kokku nõuab oluliselt suuremaid kulutusi, kui oleks läinud juba valmis olnud prügimäe sul- gemise projekti järgsetele tegevustele.

(jätk lk 6)

Kõik on uus septembrikuus

Üks järjekordne Eestimaa suvi on lõppenud ja taas helises 1. septembril kutsuvalt koolikell. Usun, et kõigil Teil – õpilastel, õpetajatel, koolitöötajatel ja laste-vanematel oli pilsuke kooliärevus ja ootus juba hinge pugunud.

Algus oli seekord teisiti – kõigepealt koolirahu kontsert meie hubases kirikus. Uskuge, väga tore ja meeleolukas oli näha kaunil sügishommikul juteldes kiriku poole jalutavaid õpilasi, värskest pakatavaid õpetajaid ning kõiki, kes ei pidanud paljaks alustada seda kooliaastat muusikaga. Tahan siinkohal tänada Järvakandi Pauluse kiriku peret ja kiriku-õpetajat – hea on tulla, kui kohale jõudes tunned, et oled oodatud. Loodan väga, et kauni muusikaga alustatud päev hoiab tervelt õppeaastal meie jaoks olulist koolirahu.

Kõik – kõik on uus septembrikuus...

Sel õppeaastal õpib Järvakandi Gümnaasiumis 215 õpilast, koolis on 14 klassikomplekti. Esimese klassi läks seekord 14 last ja nende esimeseks õpetajaks sai Imbi Pauts.

Eks alguses oli ikka südames väike värin, kui 1. septembri aktusel, lillekimp käes, alustasite kooliteed. Olge uudishimulikud esimesest koolipäevast lõpukellani välja!

Kallid lapsevanemad! Suureks toeks oma lapse kooliteel olete Teie. Koolitee on kodu ja kooli ühendaja. Olge head kuulajad lapsele, head küsijad meile, varuge aega ja kannatust, et astuda koos oma lapsega sellel teel.

Tehkem nii, et need koolipäevad astuks meie ellu naeratustega. Püüdkem, et see naeratus ei kustuks, vaid püsiks, et me õpiksime koolist kaasa võtma mitte ainult tarkust, vaid õiglust ja ausust ning hoolitsust nooremate eest.

Värskeid gümnaasiste on seekord 17 ja nende klassijuhatajaks Erika Šefer. V klassi juhatajana alustas õp. Jaanus Randla ja XII klassi juhatab õp. Malle Valdre.

Sel õppeaastal on meil osaliselt vahetunud ja täienenemas õpetajate kaader – keemiaõpetajana asus tööle õp. Ene Sepping ning loodetavasti on varsti ametis ka poiste tööõpetuse õpetaja.

Suvega oleme muutnud pisut värvikamaks koolimaja: värskendanud klassiruumi, uue lakkikihi sai võimla põrand, oleme likvideerinud talvise veeputuse tagajärjed koolisööklas. Kogu suve on käinud tööõpetuse maja renoveerimine, seal on abiks olnud ka õpilasi. Enamik klassidest on korda tehtud valgustus, tänu Tiigrihüppe programmile on soetatud uusi arvuteid ja tunduvalt on suurenenud arvutiklassi kasutatavus.

„Võrkpall on võrratu,” sobib öelda meilgi. Oleme igati püüdnud toetada nii meie pallureid (võrk-, rahvaste-, korvpall, lauatennis) kui ka kergetõustiklasi. Soodustanud oleme võistlustest osavõttu ja pidevalt oleme pööranud rõhku ka spordiinventari täiendamisele. Kooli raamatukogufondi tuleb soetada õppimiseks vajalikku õppe- ja ilukirjandusteoseid, lisaks peaks kättesaadav olema ka metoodiline materjal õpetajale; väga vajalikud on eakohased koolipingid – toolid, vahendeid on küll napilt, kuid püüame aasta-aastalt seda materiaalselt ja käegakatsutavat õpikeskkonda paremaks muuta. Õppetegevust on toetanud ka õpetajate poolt kirjutatud projektid, tänu millele on võimalikud õppekäigud ning uuriv ja kogemuslik õpe.

Uuenenud ja täienenud on kooli kodulehekül, millel on loodetavasti rohkelt informatsiooni nii õpilastele kui lastevanematele. Väärib tutvumist www.jarvakg.edu.ee

Viimaste aastate kogemusele tuginedes julgen väita, et kooli puudutav seadusandlus muutub pidevalt (koostamisel on uus õpilaste hindamise kord, muutmisel kooli kodukord). See mõjutab nii õpilast kui ka õpetajat. X klassi õpilaste jaoks toob alanud õppeaasta endaga kaasa muutunud hindamissüsteemi, mis kaotab ära hindamise iga õppeaasta lõpul. Seega IGA saadud kursusehinne on oluline ja kooliastme (XII kl.) lõpul arvestatava kaaluga.

Üha uuenevad seadused hoiavad meeles erksa, pidevalt muutuv õppekava ja veel õppeaasta alguses mõningates ainetes puuduvad õpikud võimaldavad õpetajal oma loomingulisust näidata. Rõõmu teevad õpilased, kes oskavad selliseid küsimusi esitada, et vastused on arendava mõlemale poolele.

Uudishimust sünnivad vastused ja sihid. Õppimine on aga lakkamatu küsimine, mitte ainult õpetaja kuulamine ja õpiku lugemine. Küsida tuleb emalt ja isalt, oma õpetajalt, aga tingimata ka iseendalt. Et midagi luua, peab oskama; et osata, peab õppima. Tahe õppida sünnib ainult siis, kui me endale aru anname, et me kõike veel ei tea. Niisiis on oma väärtus nii kahtlusel, kas me oskame, kui ka tahtel kahtlusest jagu saada. Kahtlusest jagu saamine ongi õppimine.

Soovin teile alanud õppeaastaks küsimisjulgust ja avastamistahet. Head kooliteed Teile kõigile.

Aet – Triin Vasnu

Järvakandi Gümnaasiumi direktor

Tagasivaade IV Järvakandi päevadele

Kodukandipäevad on saanud väga populaarseteks ettevõtmisteks ja neid tähistatakse küla- ja sugulaste kokkutulekute vms.näol.

Meie vald korraldab iga kolme aasta tagant alevielu elavdamiseks ja tutvustamiseks Järvakandi Päevi. Igal korral oleme traditsiooniliste sündmuste kõrvale toonud juurde ka uut. Seekord muutis korraldustoimkond tavapärasest toimumisaega ja ühildas Järvakandi päevad augusti algul toimunud puusümposiumiga. See muutis ürituse omanäoliseks ja külalisterohkeks.

IV Järvakandi päevad algasid reedel, 5.augustil filmiõhtuga kohvik-kinos "Tulihein". Režissöör Villem Tarvas oli kokku pannud ülevaate selle suve suursündmusest Järvakandis - Rabarockist, nii selle ettevalmistusest kui peost kontserdiväljakul. Programmi lõpetas ansambli "No Big Silenc'i & Kosmikud" muusikafilm "Kuidas kuningas kuu peale kippus." Aitäh organiseerimistööst eest Kristo Rajasaarele ja Raivo Rättele.

Edasi jätkus noorte tantsuõhtu rahvamajas. Diskor Edvin Petrov, kes säras oma vitaalsusega, pani aktiivselt noori osalema nii tantsuõhtu kui karaokest.

Järvakandi päevade ametlik algus oli 6.augustil laupäeva kesklõunal muuseumi taga õuel, kus avati sümboliseelt ka klaasikoda. See oli väga sobilik paik, sest Järvakandi ajalugu on seotud just klaasiga. Vallapäevade lipp heisati juba nädala algul seoses puupäevade avamisega vallavanem Mart Järviku ja puusümposiumi peakorraldaja Heiki Kongi poolt. Oma avakõnes muuseumi õuel avaldas vallavanem heameelt selle üle, et puupäevad toimuvad Järvakandis. On ju puiduga tegelemine olnud alevile oluline ja alati eksisteerinud klaasitootmise kõrvalharuna.

Vallapäevadeks valmis suurepärase kingitus raamatu näol. Koduloohuvilise arendusnõunik Enno Alliksaar seadis kokku raamatu "125 aastat Järvakandi klaasitööstust". Avamisel tutvustas autor raamatut ja selle saamislugu. Toredate meenutustega astusid publiku ette endised klaasitööstuse korüfeed Ando Lillioja ja Valdek Tomson. Üllatuskülalistena tõid tervitusi endine klaasivabriku meister Veiko Välimaa ja "ülerabamees" Eidaperest Taavi Veskimägi.

Muuseumi tegemistest ja muuseumikompleksi valmimisest kõneles klaasimuuseumi juhataja Allan Kima. Südantsoojendav ja innustav oli Tallinna Kunstiakadeemia emeritprofessori Maie-Ann Rauni tervitus, kus ta soovis klaasitraditsioonide ainulaadsuse hoidmist ja jätkamist. Sõnavõttude vahele pakkusid kultuurilisi vahelõunaid naisrahvatantsurühm Eha Terase juhendamisel ja segakoor Heldi Tageli juhtimisel.

Pärast avamist oli kõigil võimalik klaasikojas jälgida vilunud meistri Ants Leinbergi klaasipuhumiskunsti.

(jätk lk 4)

Oktoobri üritused Järvakandis

• 1.okt	Järvakandi "Lumemängud"	Järvakandi Vibuklubi „Ilves“
• 1.okt kell 12.00	Matkamäng	Järvakandi kodutütred, noorkotkad, nais-
	kodukaitsjad, kaitseliitlased	(info Rea Licht 53944694, Mikk Merekivi 56614781)
• 6.okt kell 17.00	Kosmeetikafirma „Oriflame“ infopäev	Järvakandi Rahvamaja
• 16.okt kell 9.00-20.00	Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised	Järvakandi Rahvamaja
• 22.okt kell 11.00	Kutsehaigete Ühingu üldkoosolek	Järvakandi Rahvamaja
• 29.okt	Rabarocki klubi 2005	Järvakandi Rahvamaja

Tagasivaade IV Järva- kandi päevadele *(alg lk 3)*

Klaasiga oli seotud ka raamatukogus üles seatud Hageris elava kunstniku Tarvo Aro Meti isikunäitus "Valgussilmad", mis kaunistas raamatukogu aknaid klaasvitraažidega. Kunstnik tutvustas huvilistele tina-tiffan tehnikat, mis kujutab endast klaasitükkide kokkupanemist tinutamise teel.

Noortemajas oli väljas tikandpiltide näitus, autoriks Järvakandi Hooldekodus elav Margus Kulbert, kes peab oma eluga toime tulema ratastoolis. Piltide juures oli väljas Marguse tutvustus enda kohta, kust saime teada, et tema hobideks on veel kabe ja arvuti.

Rahvamajja üles pandud Heiki Kongi plansettide näitus tutvustas sümposioone maailmas. Palju reisinud ja puusümposioone korraldanud eestvedajana jagas Heiki Kongi väikeses saalis huvilistele põnevat teavet. Rahvamaja ees muruplatsil aga eksponeeriti puupäevade jooksul valminud skulptuure.

Laupäevaste sündmuste hulka mahtusid veel puupäevade lõpetamine ja kohalike ettevõtjate ümarlaud. Rahvarohkemaks sündmuseks kujunes basseinishow "Kalakasvanduse avamine Järvakandis". Teemakohaselt oli dekoreeritud basseini, mis on unikaalne koht omanäoliste etenduste andmiseks. Päeva lõpetas tantsuõhtu ansambliga "Kihnu Poisid" (pillimehed pärit Kihnu saarelt), mis vihmasel ilmal tõttu toimus rahvamajas.

Pühapäev, 7.august tõi traditsioonilisele suvelõpulaadale lisaks veel mitu ettevõtmist. Kõige väiksemad said kaasa elada kähknukuetendusele "Pöial-Liisi". Seal mängisid nukkudega algklasside õpilased Kodila Põhikoolist. Trupi juhendab Järvakandi kooli vilistlane Juta Blande.

Palju elevust tekitas koerteshow lipuväljakul, mille viisid läbi Järvakandist pärit Aire Luigela koos Raplamaa Koertesõprade Seltsiga.

Lastele pakkus päevade jooksul rõõmsat tegevust batuudil hüppamine ja karussellisõit. Söögi- ja joogipoolise eest peoplatsi kandis hoold Ölle- ja Toidutare. Võimalus oli muuseumist kaasa osta uhiuusi Järvakandi sümbollikaga särke ja märke.

Järvakandi päevade programmis on alati ka spordivõistlused. Seekord oli väsimatu Margus Sepp oma toimkonnaga korraldanud lahtised kergejõustikuvõistlused ja 19. alevijooksu. Jooksu võitjate autasustamine, mida ilmestas oma esinemisega Järvakandis treeninglaagris oleva tantsuklubi "Laguun" noored võistlustantsijad ja nende juhendajad, viidi läbi rahvamajas.

Järvakandi Päevade lõpetamine toimus vabaduskivi juures. Tagasivaade lõppenud nädalale tegi vallavanem Mart Järvik, kes tänas tegijaid ja toetajaid tänukirjade ning klaasist mälestusmedalitega. Vallalipu langetasid Mart Järvik ja Allan Kima. "Vürtsitüdrukute" mereteemaline tants ja Mikk Merekivi südamlük lõpulaul panid seekordsetele päevadele ilusa punkti.

Taaskohtumiseni kas kolme aasta pärast, vilistlaste kokkutulekul või mõnel muul toredal kodukandiga seotud suursündmusel.

*Merike Rego
rahvamaja kunstiline juht*

Kalakasvanduse avamine Järvakandis

Järvakandis on saanud traditsiooniks, et kõik Järvakandi päevade rahva-
peod toimuvad basseinis.

I Järvakandi päevadel 1996. aastal viidi ujulas Aleksander Vahuranna eestvedamisel läbi veepidu, kus osalesid Tallinna Kalevi Spordikooli, Märjamaa, Kehtna ja Järvakandi ujujad, vetelpäästjad Peeter Kulmu ja Valde Pedriksi eestvedamisel ning veegladaatorid. Ei puudunud ka Neptun.

II Järvakandi päevadel väljus maailmareisile ligi 1000 osavõtjaga kruisi-laev "Raba Ruudi", mille kapteniks oli Sepo Seemann. Kohal olid veepallurid ja vesivõimlejad. Nagu arvata võib, oli mõlemal korral basseinis vesi.

III päevad möödusid juba kuival, siis toimus moesõu "Pulmad Järvakandi moodi", kus moeagentuuri Naša – Maša kaks mannekeeni pidasid maha oma pulmapeo.

Ka IV Järvakandi päevade rahvapidu "Kalakasvanduse avamine Järvakandis" peeti basseinis. Et ujulakompleks kuulub 2004. aastast ärimees Urmas Arumäele, kes pidi algselt basseini rajama kalakasvanduse, uskusid nii mõnedki järvakandilased, et kasvandus tõepoolest avatakse.

Pisut ujula ajaloo. Selle ehitamist alustati 1957.aastal rahva ühistööna. 12. juulil 1959. a valmiski esimene eelsoojendusega ujula (8 rada, 25 x 50 m) Eestis. 1962. aasta suvel toimus Eesti – Soome maavõistlus ujumises ja 1964 maavõistlus veepallis. Ujula oli populaarne kohalike, "Kalevi" spordikooli ja Leningradi Sosnovõi Bori töötajate laste hulgas. Tollest perioodist on tuntumad Järvakandis ujunud ujujad Ulvi Voog, Eve Mauer, Peeter Kulm, Anatoli Krikun jt. ja veepalluritest Villem ja Viktor Indrikson, Sven Pärn jt.

Basseinishow oli vaatajaid 256, isetegevuslasi basseinis 142. "Kalakasvanduse avamisel" lõikas lindi läbi, pidas peokõne ning juhtis kogu üritust hr president (Egon Nuter) isiklikult. Ta oli omas elemendis ning näha oli, et kodutöö oli tal hästi tehtud.

Peo õnnestumisele aitasid kaasa segakoor ja meesansambel – kalakasvatad Haldi Tageli juhendamisel. Lasteaia vilistlased rahvatantsijad ja võimlejad Jaanika Värati ning Heivi Kipperit juhendamisel ja tantsuklubi "Laguun" noored võistlustantsijad Erika Jürna ja Ivo Kappeti juhendamisel tulid kalamaimudena hästi toime. Eriline tänu Pärnu tantsurühmale "Kajakad" koos pillimeeste ja lauljatega (juhendaja Raivo Erm), kes kujutasid kajakateparve merelt.

Kalakasvanduse turvameesteks olid noorkotkad Vahur Lichti juhtimisel. Peaturvaja Mikk Merekivi oli abiks presidendile, laulis ja valmistas koos abilistega maitsva kalasupi oma meeskonnale, mis sellest, et pott vahepeal pauku tegi ja õhku lendas.

Kohal olid ka graatsilised luiged Kaisma järvelt Kaisma rahvamaja naisansambli näol (juhendaja Hermine Niitvägi).

Omavalitsuse kuuluisid tõmbetehhis tuvid ja klaas alati kokku ja nii tulidki tuvikesed "Aphrodite" näol (juhendaja Sillen Sindonen) kalakasvatatajaid tervitama.

Ka keskkonna saastamise teema oli etenduses kajastatud. Seda demonstree-risid "Laguuni" Tantsijad oma vastava etteastega.

Kalad kas süüakse või müüakse. Tantsurühm "Hellakesed" Helju Vahuranna juhendamisel esindas esimest poolt. Kala ja fosfor – mis saab vana-inimesele parem olla, et luud tugevad püsiksid. Müümisega tegelesid müüginaised naisrahvatantsurühmast (juhendaja Eha Teras).

Vahepeal oli kolmel õnnelikul piletiostjal võimalus ka ise püügiõnne proovida. Kui president proovitõmbega sai ainult vana kinga, siis teised said piknikukorvi kalatoodetega.

Kalakasvatatajaid oli tervitama tulnud ka Kihnu Jõnn, pootsmanni pruut Ermeline ja laevapoisid, keda kehastasid "Vürtsitüdrukud" (juhendaja Helgi Randla). Laevapoisid ansamblist "Kihnu poisid" alles ootasid esinemisjärge.

Silmailu ja laulu ning tantsu pakkusid kenad noored nümfid Lipalt. Kui aga vetehaldjad oma lõpuesinemisega taevaluugid päris lahti tegid ja tuletõrje ka veel vee peale tõmbas, oli lõpp märg mis märg – see lõhnas juba tõelise kala-ilma järele.

Kuigi vihm veidi pidu rikkus, läks see siiski korda. See kajastus ka vallavanem Mart Järviku tänukõnes esinejatele. Pärast tänukirjade jagamist ootasid kõiki vaevanägijaid kalasupp ja kringlid lastele.

Aitäh kõigile esinejatele ja publikule, kes kannatlikult vihma trotsides peo lõpuni vastu pidasid.

*Hans Äärma
Rahvamaja juhataja*

Järvakandi klaasitööstuse lugu – 125 aastat klaasisulatusahjude lõõmas

10. Esimene Nõukogude okupatsioon ja II Maailmasõda

Teine maailmasõda halvendas Eesti majanduse olukorda – paljude välisriikidega katkesid majandussidemed, mereteed olid muutunud ohtlikeks, tootmine ahenes ja tõusis elukallidus. Ähvardavalt ja masendavalt mõjus 1939. aasta septembris sõlmitud baaside leping Nõukogude Liiduga. Järgnev näitemäng on kõigile teada, 1940. aasta juunis, kui kogu maailm jälgis sündmusi Läänerindel (Saksa armee välksõda ja Pariisi langemine), korraldasid Eesti vasaksotsid ja kommunistid Kremli näpunäiteil ja Punaarmee toel Toompeal võimuvahetuse. 21. juunil sai võimule Johannes Varesse nukuvalitsus, kes Nõukogude saatkonna juhtimisel asus lammutama Eesti riiklust. Keelati kõik ühiskondlikud organisatsioonid ja parteid peale kommunistliku. Tagandatud riigi- ja omavalitsustegelaste asemel määrati ametisse kommunistid, ja et neid ei jätkunud (1940 aastal EKPs 150 liiget), siis Nõukogude Liidust toodud inimesi, kes ei olnud Eesti kodanikud. Järgnes valimisfarss, milles kandideerida võisid ainult kommunistide juhitud Eesti Töötava Rahva Liidu kandidaadid. Nende valimiskampaania ei räägitud sõnagi nõukogude võimu kehtestamisest ja Eesti astumisest Nõukogude Liitu. Valimistest osalemine tagati ähvardamistega, sekku Punaarmee ja valimistulemused võltsiti. Valimiste tulemusel moodustatud nupuparlament kuulutas 21. juulil Eesti Vabariigi Eesti NSVks ja 22. juulil paluti Eesti NSV vastu võtta NSV Liidu koosseisu. Juba varem oli Eestisse saabunud arvukalt Nõukogude julgeoleku ametnikke. Toimusid vahistamised, ülekuulamised ja mahalaskmised. Kuidas said vabariigi kodanikud oma riigi hävitamises osaleda? Võib-olla juhtivad vasaksotsid ja kommunistid olid omamoodi idealistid ja lootsid esialgu, et sotsialism toob rahvale õnne. Kuid valdav enamik uue võimuga kaasajooksjaid olid karjeristid, kes lootsid toimuvast tulu lõigata.

21. juunil Järvakandis mingisuguseid tööliskoosolekuid ega demonstratsioone ei toimunud. Küll käis K. Eelmaa mäletamisel Järvakandis kihutuskoosolekul Olga Lauristin, kes oli kommunistide kandidaat Riigikogusse Harjumaa. Koguneti koolimaja juurde. Seal liiguti veel puna- ja sinimustvalge lipp kõrvuti lehvides laululavale (asus Staadioni 10 asuvast elamust ida pool, sellel kohal on praegu laste liumägi). Peale Olga Lauristini esinesid toetuskõnedega mitmed töölisaktivistid: Richard Augjärv, Arnold Raitma, Aleksander Pärn ja Herbert Madisson.

02.08.1940 tõsteti kõigi töötajate palku 20%, võrreldes 21. juuni palkadega. Palgatõusu tühistati ja saatis rahva viletsusse septembrikuu rahareform: 1 kroon võrdsustati 0,75 rublaga (tegelik kurss - 1 kroon võrdus 10 rublaga). Võrdsustati ka sama tööd tegevate meeste ja naiste palgad ning lubati naised öötööle.

AS Järvakandi Tehased natsionaliseeriti Eesti NSV Rahvakomissariaadi 1940. aasta 16. septembri otsusega nr 102 ja ettevõtte läks Kergetööstuse Rahvakomissariaadi alluvusse. Tehaste komisariiks ja natsionaliseerimise läbiviijaks määrati I. Rjabov. 30. oktoobriks 1940 oli ASis Järvakandi Tehased natsionaliseerimine lõpetatud. Lisaks 1069 ha põllumajandusmaale oli natsionaliseeritud 85 ha suurune krunt, millel paiknesid tehase tööstushooned 395 740 krooni ja töölismajad 250 000 krooni väärtuses.

Moodustati tehaste parteiorganisatsioon, kuna 10 töölisi olid esitanud avalduse EKPsse astumiseks. Ametiühingukomitee esimeheks valiti Herbert Madisson ja parteiorganisatsiooni esimeheks Mart Laidmets. Töölisaktivistidest sai Arnold Raitma kaadriosakonna juhataja ja Anton Eyland ohutustehnika inspektori ametikoha. Tehaste direktori kohusetäitjaks määrati endine aktsiaseltsi peainsener Aleksander Heinsoo.

Klaasivabrik oli turu puudumisel katkestanud töö 11. märtsil 1940. aastal. Uue riigikorra käsk oli kiiresti alustada tootmist. Järvakandi klaasi vajad alalise ehitusmaterjalide defitsiidis vaevlev NSV Liidu majandus. 27. septembril alustasid klaasitömbemasinad tööd, täisvõimsusel töötas ka puidutööstus. Klaasitehase tootis aasta lõpuks 630 000 ingruutmeetrit klaasi (ingruutmeeter on 2mm paksune klaasi ruutmeeter, millele kogu klaasitoodang vastavalt paksusele koefitsientidega ümber arvestati). A. Heinsoo asemel määrati tehaste direktoriks gaasigeneraatorite jaama meister Johannes Sau. Nõukogude võimu ülesandeks oli Eesti NSV industrialiseerimine koos võõrtõrjõju sissetoomisega. Nõukogude võimu esimese aasta jooksul (1940/41) tõusis riikliku ja kooperatiivse tööstuse toodang 63%.

1941. aasta juuni suurküüditamine viis Venemaa eri osadesse umbes 10 000 Eesti kodanikku, kellest 1950ndate keskel vähesed tagasi pöördusid. Ajaloolased peavad esimese Nõukogude okupatsiooni ajal tapetute arvaks 12 000 inimest. Juuniküüditamine puudutas Järvakandit ja ümbruskonna külasid vähe. Järvakandist küüditati perekond Evert, kelle perepea oli kohaliku Isamaaliidu organisatsiooni ja laulukoori juht. Selja küla Valguta talust küüditati talupidaja Valguta perekond. Tallinnas oli arreteeritud Järvakandi ajaloolase suurimat rolli omanud Gerhard Lukk, kes viidi Venemaale. Esimesest küüditamisest elusana pääsenud Nikolai Kultas on oma meenutustes kirjeldanud kohtumist G. Lukiga Moskvas Butõrka vanglas, kus ta peaaegu paljasjalgselt Järvakandi endisele direktorile, kaasaegse tehase rajajale, andis oma tagavarades olevad jalanõud. Järelepärimine Eesti Riigiarhiivi G. Luki saatuse kohta selgust ei toonud. Arhivaar teatas: „Riigiarhiivis ei ole leitud andmeid Gerhard Eugen Luki vangistamise kohta.“

22. juunil 1941 ründas Saksamaa Nõukogude Liitu. Wehrmacht liikus kiiresti edasi ja 13. juulil jõudsid sakslased Järvakanti. Kuigi siin paiknes Tallinna I hävituspataljoni 1. rood, lahinguid siin ei toimunud. Järvakandi sattu paariks tunniks maanteele suunatud kõnnult antava suurtükiväe alla, kuid metsavennad informeerisid sakslasi tule mõttetuses – hävituspataljon oli läinud, vene regulaarväed asusid Kehtna-Purku-Koikse liinil. Hävituspataljonid pidid ellu viima Stalini põletatud maa taktikat. Järvakandis paiknenud hävituspataljonlased käisid siit põletamas Kergu ja Lelle alaviku maju, sama tehti Türil. Kohalikest tapeti metsikult Ahekönnu teeäärse heina niitnud Villem Laane, Vahakõnnu külast tapeti Kristjan Andresson, Nõlva külast Jakob Mägi. Järvakandi lähiümbrusest said surma veel Alfred Nääs ja Oskar Laane.

Enne lahkumist mineerisid punaväelased vabriku. Õhkida ei õnnestunud, sest vahele astus Järvakandi 40-meheline metsavendade komando. Järvakandi elanikest mobiliseeriti Punaarmeesse 86 meest, 36 neist eluga tagasi ei tulnud.

Sakslaste tulekuga algas arveteklaarimine. Aktiivsetest nõukogude korra pooldajatest arreteerisid metsavennad Mart Laidmetsa koos kolme kaaslasega ja lasid peale kiirkohut Viluvere metsas maha. Siiski pääsesid siijäänud kohalikud kommunistid enamuses eluga. Mõnda aega end metsas varjanud, andsid nad end võimudele üles, saadud valdavalt lühiajalised vanglakaristused kanti ära. Vanglakaristuse sai ka esimene nõukogudeaegne direktor Johannes Sau.

Kui sõda algas, siis töö klaasivabrikus seiskus. 1941. aasta novembris käivitati sakslaste korraldusel tootmine. Tööd alustas ka puidutsehhi, kus toodeti Saksa sõjaväele laskemoonakaste. Okupatsioonivõimud olid direktoriks määranud ASi Järvakandi Klaas kunagise juhatuse aseesimehe August Siiraku, peainsenerina jätkas A. Heinsoo. Tehastel oli puudus nii toorainest kui ka tööjõust. Viimase puudujäägi korvamiseks rajati Järvakandi idaossa Vene sõjavangide laager. Vangid töötasid nii tehastes kui ka metsavarumisel ja turbarabas. Neid valvasid kohalikud omakaitse mehed Kalev Epneri juhtimisel. Vangilaagris surnud vene sõjavangid ja ka põgenemiskatsel maha lastud maeti tänase Vabaduse tänavalt rabasse viiva tee äärde. Hiljem neid vangilaagris asendanud saksa sõjavangid on maetud Mäe tänavale elumajaks ümber ehitatud baraki taha ja ka ASi Järvakandi Klaas jahutusvee kraavi äärde. Mõlemal rindel hukkunute haud on tähistamata ja hooldamata. Kodanikualgatuse korras tuleks korradada nimetatud matmispaigad, avaldades sellega lugupidamist viimase suure sõja ohvritele.

Tehastesse moodustati ka kaitsepolitsei üksus, mida juhtisid Heino Bekker ja Luur. Järvakandi Tehaste töölised ei kuulunud saksa mobilisatsioonist vabastatute nimekirja, kuid A. Siirak ja A. Heinsoo suutsid okupatsioonivõimudele tõestada, et tehaste eduka töö nimel ei tohi ära anda ühtegi töölisi. Harjumaa sõjakomissariaat asus Tallinnas ja Järvakandi töömehed said pidevalt ajapikendust. Samas olid nad komisjoni liikmeid üllatanud omapäraste kutsealade nimetustest: põletaja, riisuja, murdja jne.

Sõja alguspäevil tervitasid eestlased Saksa vägesid kui vabastajaid, lootes taastada omariiklus. Aja möödudes imbus Berliinist läbi, et riigiminister Alfred Rosenberg (sündinud, kasvanud Tallinnas) ja SS-juht Heinrich Himmler plaanivad Baltimaid germaniseerida. Tavaelus pahandas linnaelanikke väikesed toidu- ja tarbekaupade normid ning talunikke omakorda kõrged põllumajandussaaduste müügikohustused, mis siiski võrreldes nõukogudeaegsete riiginormidega olid talutavad. Kui 1944. aasta jaanuaris Punaarmee murdis läbi Leningradi rindest ja lähenes Eesti piiridele, astus üldmobilisatsiooni käigus sõjaväkke 38 000 meest, kes koos varem moodustatud Eesti väeosadega (kokku 70 000 meest) ning teiste Euroopa rahvaste SS-vabatahtlikega suutsid rinnet hoida Narva jõel ja Sinimägedes kuni septembrini. Punaarmee ei suutnud kunagi murda Sinimägede rinnet, vaid minnes lõuna poolt ringi saavutas 1944. aasta septembris kiire edu.

Tagasivaade (alg lk 2)

Pikka aega jutuks olnud viidamajanduse ja tänavasiltide probleemi suutsime suures osas lahendada. Kahjuks on toimunud ka esimesed siltide ja liikluskäikude vargused ning lõhkumised. Siinkohal tahaks paluda vallarahva abi – kui näete vandaale tegutsemas, palun andke sellest teada vallamajja või politseisse.

Oluliselt oleme suutnud parandada tööd noortega. Aktiivne noortejuht ja uus noortekeskuse asukoht on andnud noorsootööle uue hoo. Tõhustamaks tegevust veelgi, on noortejuhi eestvedamisel loodud MTÜ Järvakandi Avatud Noortekeskus. Tubliult tegutsevad noorkotkad ja kodutütred, samuti seiklusring, korraldatakse laagreid, tehakse muid ühisüritusi.

Märkida tuleb ka MTÜ Meie Laste Heaks tegevust: on rajatud mänguväljak Staadioni tänava majade juurde ja aidatud oma tegevusega meie lastepäevakodu Pesamuna.

Oluliselt on paranenud koostöö vallavalitsuse ja ettevõtjate vahel. Vallavalitsus on korraldanud kokkusaamisi ettevõtjate ümarlauana, teabe- ja õppepäevi ettevõtjatele, ettevõtjad on pannud õla alla vallapäevade ja muude ühisürituste korraldamisel. Siinkohal tahangi tänu avaldada Järvakandi Klaasi juhtkonnale, sest nende abi meie lasteaiale, gümnaasiumile ja ühissettevtmistele on olnud märkimisväärne.

Tasapisi areneb ka ettevõtlus. Uusi töökohti on tekkinud kahekümne ümber, peamiselt tänu uutele ettevõtjatele WILDlife (puitkilpmajade tootmine) ja Helenete OÜ (ilusalong), tänu tootmise laiendamisele on lisatöökohti loonud ka Järvakandi Puidutehas OÜ. Kahjuks venib OÜ Estoklaasi tootmise käivitamine. Ettevõtjate ümarlual aga selgus, et klaasitootmise ja taaskasutatava klaasi ümbertöötamise vastu on huvilisi juurde tulemas.

Ka kultuurielu suutsime elavdada. Rabarock ja Puusümposium räägivad ise enda eest. Need on üritused, mida plaanime kindlasti korrata ja edasi arendada, varuks on ka uusi ideid, millistest võiks uued üritused välja kasvada.

Lõpetuseks tahaksin tänada vallamajja ja allasutuste kollektiive hea koostöö eest. Suur tänu ka alevirahvale asjalike ettepanekute ja märkuste eest.

Mart Järvi, vallavanem

Järvakandi klaasitööstuse lugu – 125 aastat

klaasisulatusahjude lõõmas (alg lk 5)

Järvakandi klaasvabrikus oli toormeprobleemide pärast vanniahi seisatud juba 22. juunil. 1944. aasta sügisel lähenes Nõukogude armee kiiresti Järvakandile. Saksa sõjaväevõimude korraldusel tuli tehaste tähtsam sisseseade demonteerida ja laadida raudteeplatvormidele. Peainsener A. Heinsoo otsustas seadmete evakueerimise nurjata. Uute seadmete asemel demonteeriti juba vanu ja aegunud seadmeid, osadesse kastidesse pakiti vanarauda ja kive. Valve all tuli osa ajakohaseid seadmeid siiski raudteeplatvormidele laadida. Öösel lükati need platvormid A. Heinsoo korraldusel kaugemale metsa – Rähkema metsaveo raudteele. Punaarmee vägede edasiliikumine oli kiire. 24. septembril 1944 algas Järvakandis teine Nõukogude okupatsioon. Sakslased olid lahkunud tehastele erilist materiaalset kahju tekitamata.

1940. aastal oli alustatud Järvakandis uue seltsimaja ehitust, kus pidi paiknema ka söökla. 1940. aastal valminud seltsimaja oli Järvakandi Tehaste klubina alevi kultuurikeskuseks kuni oma hävimiseni tulekahjus 1982. aastal. Osa majast õnnestus taastada. Tänapäeval asub säilinud osas Järvakandi vallavalitsus.

Enno Alliksaar

29.oktoobril 2005 Järvakandi Rahvamajas RABAROCKI KLUBI 2005

Tanel Padar & The Sun (Tallinn)

Boomhauer (Helsinki)

Köök (Tallinn)

Shelton San (Tallinn)

Agent M (Tallinn)

Ruht (Tallinn)

Spumu (Rapla)

Rabarocki DJ-d

uksed 18:30 algus 19.30

Sisepääs 75 krooni

Ostame kasvavat metsa, metsamaad ja raieõigust

- hind kuni 120000 kr. hektar, (ka läbi raiutud ja hüpoteebiga)
- ettemaksu võimalus
- maamõõtmise
- nõustamine ja abi asjaajamisel.

Telefon 4894055, 5110415, 5179866, faks 6335576, Rapla, Tallinna mnt 14, kab3322

PT Invest AS ostab kasvavat metsa ja metsamaad

Tel 5053391, tel/fax 6570079

Õnnitleme

85

Meida Taliga 30.10.1920

80

Herbert Aruvee 17.10.1925

75

Mihhail Timofejev 01.10.1930

Oljana Jevstafjeva 18.10.1930

Helmi Zenjova 27.10.1930

70

Enno Augjärv 08.10.1935

Leina Peel 08.10.1935

Anti Oviir 22.10.1935

Augustis sündinud

Elis Nobel

20.08.2005